

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Pfv.V.21.150/2024/2.

A tanács tagjai: Dr. Puskás Péter a tanács elnöke
Dr. Csesznok Judit Anna előadó bíró
Dr. Suba Ildikó bíró
Dr. Tánczos Rita bíró
Dr. Varga Edit bíró

A felperes: név1
cím1

A felperes képviselője: kamarai jogtanácsos
cím1

Az alperesek: I. rendű
cím2
II. rendű
cím3

Az I. rendű alperes képviselője: Méhes és Horváth Ügyvédi Iroda
cím4
ügyintéző: dr. Horváth-Bondi Dániel ügyvéd

A per tárgya: 1.324.377 Ft kölcsön és járulékai megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: Felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Zalaegerszegi Törvényszék
2.Pf.20.308/2024/7. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Zalaegerszegi Járásbíróság
1.P.20.495/2023/6. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

Megállapítja, hogy a felperes 105.283 forint (százötezer-kétszáznyolcvanhárom) forint felülvizsgálati eljárási illeték visszatérítését kérheti az állami adóhatóságtól.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az engedélyezési kérelem alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes jogelődje, mint hitelező és az alperes adós 2005. augusztus 4-én – gépjárművásárlás finanszírozásához szükséges – 2.552.000 forint kölcsön biztosítása céljából deviza (CHF) alapú kölcsönszerződést kötöttek. Az alperes a fizetési kötelezettségének nem tett eleget, ezért a felperesi jogelőd 2009. január 6-án kelt nyilatkozatával a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta. Ezt követően a felperes jogelődje a kölcsönszerződésben kikötött vételi jogával élve a gépjárművet értékesítette, így az alperesnek az elszámolás után 1.659.641 forint tartozása maradt fenn, amelyből a tőke 1.494.377 forint volt.

[2] Az alperes a felperesi jogelőd tartozás megfizetésére irányuló fizetési felszólítását 2009. június 12-én vette át, tartozását nem fizette meg.

[3] A felperesi jogelőd az alperessel szemben fennálló követelését 2014. március 14-én a felperesre engedményezte, amelyről az alperes 2014. június 6-án értesült.

[4] A felperes a teljes követelésből 170.000 forint tőke és járulékai megfizetése iránt 2017. október 19-én fizetési meghagyás iránti kérelmet terjesztett elő. A fizetési meghagyás tartalmazta a felperes azon nyilatkozatát, hogy „[a] 2005023832-ZZ számú szerződésből eredő, jelen fizetési meghagyásos eljárásban nem érvényesített igényünk tekintetében jogfenntartással élünk”.

[5] A fizetési meghagyás az alperes ellentmondásának hiányában 2017. november 16-án jogerőre emelkedett.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[6] A felperes 2022. február 22-én a fennmaradó tőkekövetelés és járulékai megfizetése iránt fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő. Az alperes ellenmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes elsődleges keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1.324.377 forint tőke és ezen összeg után késedelmi kamat

megfizetésére. Keresetének jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 523. §-át jelölte meg.

[7] Az alperes érvénytelenségi kifogására tekintettel előterjesztett másodlagos keresetében a felperes a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását kérte akként, hogy kirovó pénznemmé a forint váljon és a bíróság kötelezze az alperest 1.316.038 forint és ezen összeg után késedelmi kamat megfizetésére.

[8] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hivatkozott a követelés elévülésére, valamint az árfolyamkockázati tájékoztatás hibája okán érvénytelenségi kifogást is előterjesztett.

Az elsőfokú és másodfokú ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével az elsődleges és a másodlagos keresetet elutasította. Kifejtette, hogy a perben eldöntendő jogkérdés az elévülés tekintetében az volt, hogy a részkövetelés fizetési meghagyással történő érvényesítése megszakította-e az elévülést a fizetési meghagyással nem érvényesített követelésrész tekintetében. Kiemelte, hogy a 6/2022. Jogegységi Határozat (a továbbiakban: 6/2022 JEH) követően hozott Gfv.VI.30.232/2023/3. számú precedens hatályú határozat kimondta, hogy az azonos alapon nyugvó, korábbi perben nem érvényesített további követelés elévülését a korábbi részkövetelésre irányuló igényérvényesítés nem szakítja meg. Ennélfogva a 2017. október 19-én kezdeményezett fizetési meghagyásos eljárás az abban az eljárásban nem érvényesített követelésrészre vonatkozóan – a 170.000 forint tőkét és járulékait meghaladóan – az elévülést nem szakította meg. Mivel a felperes az alperes az engedményezésről történő 2014. június 6-ai értesüléséhez képest 5 éven túl, 2022. február 22-én terjesztette elő a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmét, a jelen eljárásban érvényesített követelés elévült.

[10] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes indokaira tekintettel – a polgári perrendtartásról szóló 2016.évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján – helybenhagyta.

[11] Indokolásában a fellebbezésre tekintettel rámutatott, hogy a Kúria Pfv.22.146/2017/8. számú ítéletének jogértelmezése és a Kúria hasonló tartalmú határozatai a továbbiakban kötelező erejűként nem hivatkozhatók, ezért a felperes sikertelenül hivatkozott a Gfv.VI.30.232/2023/3. számú határozatban foglalat jogi álláspont téves voltára.

[12] Kiemelte, hogy a Kúria a Jpe.II.60.060/2023/7. számú jogegységi határozatában arra a következtetésre jutott, hogy az azonos jogi alapon nyugvó, korábban perben vagy fizetési meghagyásos eljárásban nem érvényesített további követelés elévülését a korábbi részkövetelésre irányuló igényérvényesítés nem szakítja meg.

[1] A felperes egyéb érvei kapcsán kifejtette, hogy a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem az abban nem érvényesített követelésrész tekintetében a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése alkalmazásában az elévülést megszakító fizetési felszólításnak nem minősül. Rámutatott, hogy a fizetési felszólításnak valóban nem kell feltétlenül tartalmaznia a követelés konkrét összegét (BH2014. 106.), elegendő, ha a kötelezett azonosítani tudja, hogy milyen jogviszonyból és tényekből fakadó követelésről van szó. Ahhoz azonban, hogy kielégítse „a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás” követelményét, fogalmilag szükséges a felszólítás, vagyis annak kifejezésre juttatása, hogy a jogosult a megjelölt követelését a kötelezettel szemben érvényesíteni kívánja, ez pedig a jogfenntartó nyilatkozat szövege alapján („a jelen fizetési meghagyásos eljárásban nem érvényesített igényünk tekintetében jogfenntartással élünk”) nem teljesül.

A felülvizsgálati kérelem

[13] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását kérte akként, hogy kirovó pénznemmé a forint váljon, és kérte, hogy a Kúria kötelezze az alpereseket egyetemlegesen 1.316.038 forint tőke és ezen összeg után késedelmi kamat megfizetésére. Másodlagosan a másodfokú bíróság, harmadlagosan pedig az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[14] Megsértett jogszabályhelyként a régi Ptk. 327. § (1) bekezdését, a Pp. 346. § (5) bekezdését, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/D. § (1) bekezdését jelölte meg. Hivatkozása szerint a jogerős ítélet jogkérdésben eltér a Kúria Jpe.60.054/2022/14. számú közzétett határozatától, valamint a BH2014.106. számú döntéstől.

A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem

[15] A felperes a felülvizsgálati kérelmével együtt felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is előterjesztett. A megsértett jogszabályhelyeket a felülvizsgálati kérelmében foglaltakkal egyezően megjelölve, a Pp. 408. § (1) és (2) bekezdése alapján kizárt felülvizsgálat engedélyezését a Pp. 409. § (3) bekezdésére alapította.

[16] A kérelem indokai szerint a jogerős ítélet jogkérdésben eltér a Jpe.60.054/2022/14. számú határozattól abban a jogkérdésben, hogy a hatálytalan keresetlevél írásbeli felszólításként a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése alapján megszakítja-e az elévülést.

[17] A jogegységi hatályú határozatnak azon részeként, amelytől a fenti jogkérdésben a jogerős ítélet eltért, idézte annak rendelkező részét, amely kimondja, hogy „a követelés bírósági úton való érvényesítése az elévülést akkor is megszakítja, ha a keresetlevél alkalmas

a per megindítására, de a bíróság érdemi döntést nem hozott.”, továbbá azon részét, amely szerint „A régi Ptk. rendszerében a követelés bírósági úton való érvényesítése nem függetlenedhet az elévülés megszakítását eredményező másik ok, a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás fogalmának értelmezésétől. Ez utóbbi körében a bírói gyakorlat elfogadta, hogy az érdemi elbírálásra alkalmatlan, a régi Pp. 161. § (1) bekezdés szerint hatálytalan keresetlevél írásbeli felszólításként [rég Ptk. 327. § (1) bekezdés első fordulata] megszakítja az elévülést. Ebből következik, hogy a régi Ptk. alapján a követelés bírósági úton való érvényesítése fogalmi körébe tartozik az az eset, ha a keresetlevél érdemi tárgyalásra alkalmasnak bizonyul, de a perindítást nem követte érdemi határozat hozatala. Ebben az esetben az elévülés perindítással bekövetkezett megszakítása az eljárás befejezéséig – az adott esetben a per jogerős megszüntetéséig – tart, és az elévülés a régi Ptk. 327. § (2) bekezdése szerint ettől az időponttól újra megkezdődik.”.

[18] Az eltérést abban látta, hogy álláspontja szerint a fizetési meghagyásos eljárás részét nem képező követelés vonatkozásában a hivatkozott fizetési meghagyás éppen olyan „hatálytalan”, mint amilyen a referencia jogesetként felhívott Jpe.60.054/2022/14. számú döntésben vizsgált keresetlevél, figyelemmel arra, hogy az eljárás részét nem képező követelés vonatkozásában teljességgel kizárt volt, hogy a fizetési meghagyás érdemi döntéssel végződjön. Így nem csak akkor minősül a keresetlevél (fizetési meghagyás) fizetési felszólításnak is, amennyiben az eljárás „nem érdemi döntéssel” zárul, hanem abban az esetben is, amennyiben abban érdemi döntést hoznak.

[19] A Kúria BH2014. 106. szám alatt megjelent eseti döntésétől való eltérést a jelen ügy által is felvetett azon jogkérdésben állította, hogy egy okirat mikor felel meg a fizetési felszólítással szemben támasztott követelményeknek, így rendelkezik-e elévülést megszakító hatállyal.

[20] Álláspontja szerint a döntés elvi tartalmában meghatározott tartalmi feltételeknek a fizetési meghagyás megfelelt, így az fizetési felszólításként is alkalmas volt az elévülés megszakítására. A szavak általánosan elfogadott jelentése alapján a jogfenntartó nyilatkozat megtételével joglemondás hiányában teljesül a BH2014.106. számú döntésben meghatározott azon feltétel, hogy a felszólításból „ki kell tűnnie a jogosult akaratának azon kifejezésre juttatása, hogy a követelését érvényesíteni kívánja”. A másodfokú bíróság ebben a jogértelmezésben tért el a BH2014.106. számú döntésben foglaltaktól.

A Kúria döntése és jogi indokai

[21] A felperes felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelme nem megalapozott.

[22] A Kúria a felperes felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmét a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján vizsgálta, figyelemmel arra is, hogy a rendelkezési elvben megfogalmazott kérelemhez kötöttség perjogi szabályából [Pp. 2. § (2) bekezdés] következően a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt okból engedélyezheti.

[23] A Kúria a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a felülvizsgálati kérelemmel támadott ítélet a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér, azaz a jogerős ítélet a Kúria által meghozott, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) 2012. január 1-je után közzétett határozatban kifejtettektől eltérő jogértelmezésen alapul (Gfv.30.454/2022/2., Pfv.20.782/2022/3).

[24] A BH2014. 106. számon is megjelent, Pfv.20.039/2012/4. számú, az adott felülvizsgálattal támadott határozatot hatályon kívül helyező és új eljárás elrendeléséről szóló végzés tartalmával való összevetést kizárta, hogy azt a Bszi. 163. § (1) bekezdése alapján a meghozatalakor nem kellett közzétenni, annak a BHGY-ban történő közzététele ténylegesen nem történt meg, így az nem minősül precedens erejű, összevetésre alkalmas, közzétett kúriai határozatnak.

[25] A Jpe.60.054/2022/14. számú határozattól való eltérés sem volt megállapítható.

[26] A Pp. 409. § (3) bekezdésén alapuló engedélyezési kérelemben a félnek egyértelműen azonosítható módon – az eltéréssel érintett határozatok ügyszámának pontos feltüntetésével – meg kell jelölnie, hogy a jogerős határozat álláspontja szerint melyik közzétett döntéstől tér el. Az eltérés megjelölésének konkrétan kell lennie, pontos jogértelmezésre vonatkozó álláspontnak kell ütköznie pontos jogértelmezésre vonatkozó állásponttal. Az engedélyezést kérő félnek be kell mutatnia, hogy a támadott határozatot hozó bíróság konkrétan melyik jogszabályi rendelkezésre vonatkozó, mely jogértelmezést, hol nem tartotta be, a felülvizsgálattal támadott határozat hol tért el jogkérdésben a Kúria közzétett jogértelmezésétől (Gfv.30.503/2022/2.).

[27] A bíróság mindig az adott történeti tényállás mellett vizsgálja az érvényesített (alanyi) jog alapját képező anyagi jogszabályi rendelkezés szerinti (törvényi) tényállás megvalósulását, és ennek során értelmezi az adott anyagi jogszabályi rendelkezést. Erre tekintettel a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján az anyagi jogi jogkérdésben való eltérés megállapítására főszabályként akkor kerülhet sor, ha a határozatok alapját képező ügyekben legalább a releváns tények lényegi hasonlósága és az alkalmazott anyagi jogi szabály egyezősége fennáll (ügyszámonosság) (Kúria Pfv.21.080/2024/3.).

[28] A Kúria megállapította, hogy a hivatkozott kúriai döntés és a felülvizsgálattal támadott határozat között a fentiek szerinti ügyszámonosság nem áll fenn. Ennek hiánya a konkrét ügy és a precedens határozat jogegységi szempontú összevetését, így a Pp. 409. § (3) bekezdésének megvalósulását kizárja.

[29] A Kúria Jpe.60.054/2022/14. számú határozata és a felülvizsgálattal támadott határozat között az ügyszámonosság, azaz legalább a releváns tények lényegi hasonlósága és az alkalmazott anyagi jogi szabály egyezősége nem állapítható meg. A hivatkozott jogegységi hatályú határozat alapját képező tényállás eltérő, figyelemmel arra, hogy annak tényállása szerint az ott hivatkozott keresetlevél – amelyben a fél azt a követelését kívánta érvényesíteni, amit utóbb ismét érvényesített – az érdemi tárgyalásra alkalmas volt, azonban a felperes keresetétől elállt, így a per megszüntetésre került, a per tehát nem érdemi határozat

meghozatalával zárult le. Jogfenntartó nyilatkozat megtétele, annak jogi megítélése a jogegységi panasz alapját képező ügyben és így a jogegységi panasz ügyben nem merült fel. A Kúria a jogegységi panasz eljárásban ennek megfelelően a megszüntetéssel zárult per tekintetében értelmezte régi Ptk. 327. § (1) bekezdésének „a követelés bírósági úton való érvényesítése” fordulatát. Csak az e körben kifejtett indokai alátámasztásául hivatkozott egy, az adott követelés érvényesítésére irányuló, de a perindításra valamely okból alkalmatlan keresetlevél írásbeli felszólításként elfogadó bírói gyakorlatra, amely azonban a régi Ptk. 327. § (1) bekezdésének másik fordulatának az értelmezését jelenti, amely nem képezte a jogegységi panasz eljárás tárgyát. Ebben sem adott azonban semmilyen jogértelmezést a jelen ügyben felmerült jogkérdés vonatkozásában.

[30] Jelen ügyben ugyanis a felperes ezzel szemben a korábbi fizetési meghagyással 170.000 forint és járulékai összegű követelését érvényesítette bírói úton, a kibocsátott fizetési meghagyással a felperes ezen (rész)követelése érdemi határozattal elbírálásra került. A fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemben a további követelését kifejezetten nem érvényesítette, az egy jogfenntartó nyilatkozatot tartalmazott a jogviszonyból eredő további követelésrészre.

[31] A jelen ügy és a felülvizsgálati kérelem által felvetett azon jogkérdésben tehát, hogy a keresetlevél petitum részében (a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemben) nem érvényesített, annak tényállási vagy jogi érvelést tartalmazó részében szereplő jogfenntartó nyilatkozat tárgyát képező további követelés bírói úton érvényesíteni megkísérelt követelésnek minősül-e, arra alkalmazható-e – petitum hiányában – a perindításra alkalmatlan, hatálytalan keresetlevél vonatkozásában kialakult, azt a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése alapján a kötelezettnek a követelés megfizetésére való írásbeli felszólításaként és így az elévülést megszakító okként elfogadó jogértelmezés, a jogegységi hatályú panaszhatározat nem foglalt állást, erre vonatkozó kötelező jogértelmezést nem tartalmaz.

[32] A Kúria ezért a jogerős ítélet felülvizsgálatát a Pp. 411. § (1) és (2) bekezdése alapján megtagadta.

[33] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 50. § (2a) bekezdés *a)* pontja alapján a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem illetéke ítélet esetén a 39-41. § szerint meghatározott illetékalap után 2%. A felülvizsgálati kérelemben vitatott érték 1.316.038 forint, amelyre tekintettel a felperesnek 26.321 forint felülvizsgálat engedélyezése iránti illetéket kellett megfizetnie. A felperes összesen 131.604 forint illetéket fizetett meg, ezért a felülvizsgálat megtagadására tekintettel az Itv. 80. § (1) bekezdés *i)* pontja alapján 105.283 forint illeték visszatérítésére jogosult.

[34] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

A határozat elvi tartalma

Nincs helye engedélyezésnek a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt, ha a jogerős ítélet nem azt a jogkérdést bírálta el, mint a Kúria hivatkozott határozata.

Az alkalmazott jogszabályok

2016. évi CXXX. törvény 408. § (1), (2) bekezdés, 409.§ (3) bekezdés, 411. § (1) és (2) bekezdés

Záró rész

Budapest, 2024. december 2.

Dr. Puskás Péter s.k. a tanács elnöke, az aláírásban akadályozott helyett is dr. Csesznok Judit előadó bíró dr. Puskás Péter s.k. a tanács elnöke, dr. Suba Ildikó s.k. bíró, az aláírásban akadályozott dr. Tánczos Rita bíró helyett is dr. Puskás Péter s.k. a tanács elnöke, dr. Varga Edit s.k. bíró

hitelélül:

A kiadmány

Sz.Sz.

bírósági ügyintéző